

Hana Potměšilová

Průvodce sociální problematikou

Pro pacienty s roztroušenou sklerózou.
Změny v sociálním systému pro rok 2023.

NOVARTIS | Reimagining Medicine

Vydáno
v únoru 2023

OBSAH

Co pro mne může udělat úřad práce	6
Co pro mne může udělat Česká správa sociálního zabezpečení	8
Průkaz osoby se zdravotním postižením	9
Posuzování zdravotního stavu	20
Životní minimum	24
Sociální služby	26
Dávky pro osoby se zdravotním postižením	30
Nemocenské a důchodové pojištění	37
Státní sociální podpora	42
Pomoc v hmotné nouzi	48
Proč se vyplatí zaměstnávat pacienty s roztroušenou sklerózou	52
Legislativní úprava zaměstnávání OZP	54
Proč je důležité pracovat?	55
Jak si mohu jako člověk se zdravotním postižením najít dobrou práci?	68
Důležité odkazy a použité zkratky	70

V roce 2022

... došlo ke změnám
v sociálním systému
České republiky.

Právě proto vznikla
aktualizovaná publikace
„Průvodce sociální
problematikou
pro pacienty
s roztroušenou
sklerózou“.

Je naší snahou pomoci právě vám,
pacientům s roztroušenou sklerózou,
vyznat se v sociálním systému
České republiky a najít v něm
možnosti podpory,
které vám usnadní život.

CO PRO MNE MŮŽE UDĚLAT ÚŘAD PRÁCE

Zprostředkování zaměstnání

- evidence zájemců o zaměstnání
- evidence uchazečů o zaměstnávání
- evidence osob se zdravotním postižením
- zprostředkování zaměstnání
- poradenství a nabídky aktivit ke zvýšení zaměstnatelnosti
- podpora v nezaměstnanosti
- podpora při rekvalifikaci
- poskytování kompenzace za nevyplacené odstupné

Poradenství a rekvalifikace

- individuální poradenství
- skupinové poradenství
- poradenské programy (job club, bilanční diagnostika, poradenský program se základy práce na PC)
- zabezpečovaná rekvalifikace
- zvolená rekvalifikace
- pracovní rehabilitace
- poradenství EURES
- IPS
- dny pro veřejnost

Trh práce

- realizace nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti
- vytváření a aktualizace databáze zaměstnavatelů a volných pracovních míst
- monitoring trhu práce
- realizace agendy zahraniční zaměstnanosti
- poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP a agenda plnění povinného podílu

Projekty ESF

- realizace regionálních individuálních projektů pro uchazeče a zájemce o zaměstnání

Nepojistné sociální dávky zajišťované Úřadem práce ČR

Dávky státní sociální podpory

(zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře)

- přídavek na dítě
- příspěvek na bydlení
- porodné
- rodičovský příspěvek
- pohřebné

Dávky pěstounské péče

(zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí)

- příspěvek na úhradu potřeb dítěte
- odměna pěstouna
- příspěvek při převzetí dítěte
- příspěvek při ukončení pěstounské péče
- příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

Příspěvek na péči

(zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách)

Dávky pro osoby se zdravotním postižením

(zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením)

- příspěvek na mobilitu
- příspěvek na zvláštní pomůcku
- průkaz osoby se zdravotním postižením

Dávky hmotné nouze

(zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi)

- příspěvek na živobytí
- doplatek na bydlení
- mimořádná okamžitá pomoc

CO PRO MNE MŮŽE UDĚLAT ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Česká správa sociálního zabezpečení vyplácí invalidní a starobní důchody, nemocenskou a má na starost lékařskou posudkovou službu.

Jednou za kalendářní rok si můžete ČSSZ požádat o zaslání informativního osobního listu důchodového pojištění. Obdržíte ho zdarma. Lidé, kteří jsou „vlastníky“ datové schránky, mohou mít přehled o svém „důchodovém kontu“ online.

Výpis „důchodového konta“ obsahuje přehled a také součet dob důchodového pojištění (odpracovaných let), popřípadě náhradních dob pojištění (např. dobu evidence na úřadu práce), a také přehled vyměřovacích základů (výdělků) a vyloučených dob (např. dočasné pracovní neschopnosti) od roku 1986.

Díky němu si mohou lidé snadno ověřit, zda v evidenci ČSSZ mají všechny doklady o své pracovní minulosti.

Údaje v něm uvedené lze využít i k předběžnému informativnímu výpočtu výše invalidního či starobního důchodu. „Vlastníkům“ datových schránek orientační výši spočítá ePortál ČSSZ, k tomu slouží jedna z jeho online služeb.

PRŮKAZ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

**Řízení se zahajuje na základě žádosti podané
na předepsaném tiskopise u krajské pobočky
Úřadu práce České republiky (ÚP ČR).**

Druhy průkazu

Existují tři druhy průkazu osoby se zdravotním postižením (průkaz), a to TP, ZTP a ZTP/P. Nárok na průkaz má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Pokud od roku 2022 skončila platnost průkazu (plastové karty), nebude znovu posuzován zdravotní stav. Úřad práce vydá pouze nové doklady na další období. Úřad práce bude držitele písemně informovat o končící platnosti dokladu, a to 90 dní před jejím vypršením. Upozornění obdrží klienti dopisem (nikoli do vlastních rukou).

Průkaz TP

Nárok na průkaz označený symbolem „TP“ (průkaz TP) má osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a v nerovném terénu.

Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru.

Průkaz „ZTP“ (průkaz ZTP)

Nárok na průkaz označený symbolem „ZTP“ (průkaz ZTP) má osoba s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti.

Těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí, ale v exteriéru má značné obtíže.

Průkaz „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P)

Nárok na průkaz označený symbolem „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P) má osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Zvláště těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy je osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvláště těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru.

Podrobnosti – které zdravotní stavy lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace – stanoví vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

Benefity plynoucí z průkazu

Držitelům průkazu přiznávají právní předpisy určité benefity.

Řada z nich se poskytuje tzv. nad rámec zákona díky obchodním (podnikatelským) strategiím nebo v rámci tzv. sociální odpovědnosti firmy.

Osoba, která je držitelem průkazu TP, má nárok na:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích kromě těch, v nichž je místo k sezení vázáno na zakoupení místenky,
- přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech, obstarávání placených služeb ani ošetření či vyšetření ve zdravotnických zařízeních.

Osoba, která je držitelem průkazu ZTP, má kromě výše uvedeného navíc také nárok na toto:

- bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy (tramvaji, trolejbusy, autobusy, metrem),
- slevu 75 % z jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy.

Osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, má kromě výše uvedeného navíc také nárok na toto:

- bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě,
- bezplatnou dopravu vodícího psa, je-li úplně nebo prakticky nevidomá, pokud ji nedoprovází průvodce.

Průkazy TP,
ZTP, ZTP/P

Jaké další výhody lze díky průkazu mimořádných výhod čerpat?

Telefonní operátoři

Všichni tři velcí operátoři podporují držitele průkazů ZTP a ZTP/P.

T-mobile

Tarif S námi pro ZTP

Měsíční paušál	279 Kč
Volný kredit	0 Kč
Volné minuty	0
Volné SMS	0
Cena volání do sítě T-Mobile	0,00 Kč/min
Cena volání do sítě O2	3,50 Kč/min
Cena volání do sítě Vodafone	3,50 Kč/min
Cena volání na pevnou linku	3,50 Kč/min
Cena jedné SMS	0,00 Kč
FUP Internetu v ceně	50 MB

Vodafone

Nefiremní zákazníci mohou od 1. ledna 2023 do 31. 12. 2025 využít zákonné cenové zvýhodnění (dotaci) ve výši až 200 Kč za měsíc.

Lze ho využít ve 2 případech:

- nízké příjmy – váš příjem za uplynulé kalendářní čtvrtletí je nižší než 2,15násobek životního minima (pozor – žádost dokládáte pro každé čtvrtletí roku),
- držitel průkazu ZTP (ZTP/P) a osoby závislé na pomoci jiných lidí.

K jakým službám lze zvýhodnění využít?

- Pevný internet
- Pevné telefonní číslo
- Mobilní a datový tarif
- Jedna ze služeb v kombinované nabídce

K jakým službám zvýhodnění nejde čerpat?

- Předplacené karty
- Vodafone TV

O2

Státní příspěvek 200 Kč na volání a internet od O2 pro tělesně postižené osoby a osoby s nízkými příjmy.

Kdo má na státní příspěvek nárok?

- držitel průkazu ZTP/P,
- držitel průkazu ZTP z důvodu úplné nebo praktické hluchoty (průkaz s piktogramem přeškrtnutého ucha),
- držitel průkazu ZTP (bez piktogramu přeškrtnutého ucha) s doložením lékařské zprávy o oboustranné praktické hluchotě, kde se rozumí celková ztráta sluchu dle Fowlera 85 % a více, více než 70 dB,
- osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby se stupněm závislosti II., III., IV. (rozhodnutí o příspěvku na péči) předpisů,
- osoba má nízké příjmy, příjem za uplynulé kalendářní čtvrtletí je nižší než 2,15násobek životního minima.

Státní příspěvek 200 Kč uplatníte na:

- pevnou linku,
- pevný nebo mobilní internet s měsíční cenou aspoň 201 Kč,
- předplacená karta s měsíčním kreditem,
- sloučení služeb v rámci balíčku O2 Spolu.

Elektřina a plyn

ČEZ – plyn a elektřina pro ZTP

Produkt je určen pro zákazníky s průkazkou ZTP nebo ZTP/P. Spolu s výhodnou cenou plynu získáte přednostní obsloužení na zákaznické lince i v zákaznickém centru ČEZ.

Podmínkou získání produktu je doložení platného průkazu ZTP nebo ZTP/P, a to buď vlastního nebo průkazu osoby žijící s vámi ve společné domácnosti. Na základě předloženého průkazu ZTP nebo ZTP/P lze sjednat produkt Elektřina pro ZTP pouze pro jedno odběrné místo. Spolu s výhodnou cenou elektřiny získáte přednostní péči:

- Na Zákaznické lince 800 810 820 budete bez čekání automaticky spojeni se specialistou.
- Pro přednostní odbavení na Zákaznickém centru na vyvolávacím systému stiskněte "Mám Elektřinu nebo Plyn pro ZTP". V případě, že by to z technického nebo personálního hlediska nebylo možné, budou se vám věnovat zaměstnanci ČEZu co nejdříve to bude možné.

Innogy – plyn

Sleva za odebraný zemní plyn 20 Kč/MWh (včetně DPH) dle aktuálního ceníku je určena pro držitele průkazu ZTP/P a pro zákazníka, který s držitelem průkazu ZTP/P žije ve společné domácnosti (a má s ním shodné trvalé bydliště).

Toto mohou být např. rodiče nezletilého dítěte, jež je držitelem průkazu ZTP/P; anebo osoby, které poskytují pomoc držiteli průkazu ZTP/P. Slevu klient získá ode dne přijetí žádosti obchodníkem.

Kulturní akce

Držitelům mimořádných výhod II. a III. stupně může být poskytnuta sleva na vstupné na **kulturní a sportovní akce**.

Poplatkové úlevy

Od poplatku jsou osvobozeni žadatelé těžce tělesně postižení, kteří jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P. Od poplatku jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P). Výhoda neplatí v případě, že si podpis nebo listinu necháte ověřit u notáře nebo na pobočce České pošty.

Správné poplatky podle zákona č. 634/2004 Sb.

Osvobozené položky

- Ověření podpisu nebo otisku razítka na listině nebo na jejím stejnopisu: 30 Kč za každý podpis nebo razítko
- Vydání povolení uzavřít manželství mimo stanovenou dobu nebo mimo úředně určenou místnost: 1 000 Kč
- Vydání povolení učinit prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství před jiným než příslušným matričním úřadem: 1 000 Kč. Od poplatku jsou osvobozeny osoby těžce zdravotně postižené.
- Vydání stavebního povolení:
 - 300 Kč ke stavbě pro bydlení s nejvýše 3 byty
 - 1 000 Kč ke stavbě pro bydlení s více než 3 byty

- 300 Kč ke stavbě pro individuální rekreaci nebo stavbě zemědělské – 2 účelové stavby, nepřesahuje-li zastavěná plocha 70 m²
- 300 Kč ke stavbě garáže nejvýše se 3 stáními
- 300 Kč ke stavbě řadových garáží a 150 Kč za čtvrté a každé další stání, nejvýše 2 500 Kč
- 300 Kč ke změně stavby (nástavby, přístavby nebo stavební úpravy), ke stavbě studny, čistírny odpadních vod, přípojky na veřejnou rozvodnou síť a na kanalizaci pro stavbu
- Zápis do registru vozidel 800 Kč, jde-li o motorové vozidlo s nejméně čtyřmi koly
- Vydání řidičského průkazu: Od poplatku ve výši 50 Kč jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P). Osvobození od tohoto poplatku se vztahuje pouze na osobní automobil, nikoliv na čtyřkolku.
- Schválení technické způsobilosti vozidla po přestavbě nebo schválení technické způsobilosti jednotlivě vyrobeného nebo dovezeného samostatného technického celku nebo schválení užití vozidla k výcviku v autoškole: 1 000 Kč. Od poplatku jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P).

- Od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa, kterým je osoba nevidomá, závislá a osoba s těžkým zdravotním postižením, které byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod. Sazba poplatku ze psů činí až 1 500 Kč za kalendářní rok a jednoho psa.
- Poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt nepodléhají osoby nevidomé, závislé a držitelé průkazu ZTP/P a jejich průvodci.

Jak se posuzuje zdravotní stav pro účely průkazu osoby se zdravotním postižením?

Zdravotní stav pro účely průkazu osoby se zdravotním postižením (OZP) posuzují posudkoví lékaři okresní správy sociálního zabezpečení. Nárok na průkaz má ten, komu je více než jeden rok a kvůli dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu má podstatně omezenou schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Čím vyšší je míra omezení, tím větší stupeň ochrany a vyšší typ průkazu se poskytuje.

Co se týče zdravotních podmínek nároku na přiznání průkazu, posudkový orgán postupuje podle zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a přílohy č. 4 jeho prováděcí vyhlášky. Rozhodující je prokázání příslušného stupně funkčního postižení pohyblivosti nebo orientace.

Má průkaz osoby se zdravotním postižením mezinárodní platnost?

Průkaz platí na území České republiky. Případné poskytnutí například slevy z ceny vstupného do muzea v jiném členském státě EU je výlučně na rozhodnutí provozovatele.

Průkazy určené lidem se zdravotním postižením podobné českým existují ve většině zemí EU. Podmínky, za kterých je poskytují, se však významně liší, stejně jako okruh benefitů, k nimž opravňují. Stejně se liší i dávková pomoc.

Parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením

Parkovací průkaz označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou (parkovací průkaz) vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností držitelům průkazu ZTP (s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou) nebo držitelům průkazu ZTP/P. Na rozdíl od průkazu osoby se zdravotním postižením přináší parkovací průkaz benefity v oblasti parkování i v ostatních zemích EU.

POSUZOVÁNÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU

Kdo posuzuje?

Zdravotní stav posuzují posudkoví lékaři okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ). Posudky tvoří podklady pro rozhodování správního orgánu prvního stupně (ÚP ČR) zejména o příspěvku na péči, příspěvku na zvláštní pomůcku nebo o průkazu osoby se zdravotním postižením. Posudky lékařů OSSZ o zdravotním stavu, pracovní neschopnosti a invaliditě tvoří jeden z podkladů pro rozhodování České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) o nároku na invalidní důchod a posudky o nabytí pracovní schopnosti, pro rozhodnutí orgánu nemocenského pojištění o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrní doby. Po případném odvolání zdravotní stav posuzují posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV).

Jak posouzení probíhá v praxi?

Ošetřující lékař vyplní tiskopis, z něj pak vycházejí lékaři na OSSZ. Pokud potřebují další podklady, mohou si je vyžádat od poskytovatele zdravotních služeb (jde například o lékařské nálezy o provedených vyšetřeních posuzovaného). Mohou požádat i o nové vyšetření dotyčného. Poskytovatelé zdravotních služeb mají v tomto směru vůči LPS (lékařské posudkové službě – orgánu sociálního zabezpečení) řadu zákonem uložených povinností. Posuzovanou osobu lze rovněž přizvat k projednávání na OSSZ. Pokud o takovou účast posuzovaný požádá, musí lékař na OSSZ vyhovět.

Nezbytným podkladem pro posouzení stupně závislosti je sociální šetření. Podobně probíhá posuzování i v komisích MPSV, které dostávají posudkový spis OSSZ a často i kompletní zdravotnickou dokumentaci od praktického lékaře. Na rozdíl od OSSZ ale posudková komise MPSV, ve které je kromě předsedy a tajemníka vždy ještě alespoň jeden přisedící odborný lékař, přijímá závěr komisionálně.

Ošetřující
lékař vyplní
tiskopis, z něj pak
vycházejí lékaři
na OSSZ.

Musí posuzovaný spolupracovat s LPS?

Posuzovaný musí s LPS spolupracovat v rámci povinností, které ukládají jednotlivé zákony. Pokud ho vyzvou, musí se podrobit vyšetření svého zdravotního stavu (například přímo lékařem LPS nebo u určeného poskytovatele zdravotních služeb).

Dále musí předložit poskytovateli zdravotních služeb lékařské nálezy ošetřujících lékařů, které mu vydali, aj. Pokud posuzovaný stanovené povinnosti nesplní, sděluje to LPS orgánu, který o posouzení požádal.

Jsou potřeba nějaké tiskopisy?

Posuzovaný při zjišťovací či kontrolní lékařské prohlídce invalidity vyplňuje „profesní dotazník,“ kterým lékaře OSSZ informuje o dosaženém vzdělání, zkušenostech, znalostech a vykonávaných výdělečných činnostech. Tedy o skutečnostech, jež se při posouzení invalidity hodnotí.

Dokdy musí LPS vydat posudek?

Zákonná základní lhůta pro vydání posudku OSSZ je 45 dnů, pro vydání posudku komisí MPSV 60 dnů. Orgán, který o posouzení požádal, může stanovit delší lhůtu.

Pokud LPS sdělí v konkrétním případě tomu, kdo o posouzení požádal, závažné důvody, prodlužuje se tato lhůta ze zákona o 30 dnů (nestanoví-li orgán, který o posouzení požádal, lhůtu delší).

Platí posudek časově neomezenou dobu?

Lékař OSSZ, ČSSZ nebo posudková komise MPSV při vydání posudku stanoví také dobu jeho platnosti. Ta se určuje individuálně s ohledem na předpokládaný vývoj zdravotního stavu, jiných rozhodných skutečností a potřebu ověření spolehlivosti posudkových závěrů.

Výjimečně může posudek platit poměrně dlouhou dobu, v některých případech i trvale.

Co mám dělat, pokud s vydaným posudkem nesouhlasím?

Vyjádřit se můžete u orgánu, který vede řízení, pro jehož účely byl posudek vydán. Protože tento posudek je pouze podkladem pro vydání správního rozhodnutí, nelze proti němu podávat samostatné odvolání. To můžete udělat za stanovených podmínek až proti rozhodnutí, které vám na základě posudku OSSZ vydá ÚP ČR nebo ČSSZ v případě řízení o invalidní důchod.

Pokud jde o rozhodnutí MPSV, které se řídí posudkem své komise v odvolacím řízení, další odvolání již není přípustné. Můžete ale využít některé mimořádné postupy, například přezkoumání pravomocného rozhodnutí. K němu můžete sice dát podnět i jako účastník předchozího řízení, na provedení přezkumného řízení však není právní nárok.

ŽIVOTNÍ MINIMUM

Životní minimum je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Životní minimum je součtem všech částek životního minima jednotlivých členů domácnosti.

Životní minimum je stanoveno v zákoně č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

Hlavní využití životního a existenčního minima je v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Životní minimum plní rozhodující úlohu při posuzování hmotné nouze a funguje i jako sociálně-ochranný prvek. Vedle životního minima je z důvodu větší motivace zaveden pro dospělé osoby v hmotné nouzi institut existenčního minima.

Výše životního a existenčního minima od 1. ledna 2023	
Jednotlivec	4 860 Kč
První osoba v domácnosti	4 470 Kč
Druhá a další osoba v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem	4 040 Kč
Pro nezaopatřené dítě ve věku	
do 6 let	2 480 Kč
od 6 do 15 let	3 050 Kč
od 15 do 26 let (nezaopatřené)	3 490 Kč
Částka existenčního minima	3 130 Kč

Společně posuzované osoby pro výpočet životního minima:

rodiče a nezletilé nezaopatřené děti

manželé nebo partneři podle zvláštního právního předpisu (registrovaní partneři)

rodiče a děti nezletilé zaopatřené nebo zletilé, pokud tyto děti s rodiči užívají byt a nejsou posuzovány s jinými osobami

jiné osoby společně užívající byt, pokud písemně neprohlásí, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

**Jaké sociální služby mohou
využívat pacienti
s roztroušenou sklerózou?**

**Pro osoby se zdravotním postižením
jsou určeny následující služby:**

Sociální poradenství

Radí lidem, jak řešit jejich nepříznivou situaci. Je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé je musí zajistit vždy. Základní sociální poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení je vždy bezplatné.

Odborné poradenství se zaměřuje na potřeby jednotlivých okruhů skupin lidí v občanských, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu. Zahrnuje též sociální práci s lidmi, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Pečovatelská služba

Terénní nebo ambulantní služba poskytovaná těm, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení. Dále je určena rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Služba se poskytuje v určeném čase v domácnostech a v zařízeních sociálních služeb.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, které mají kvůli věku nebo zdravotnímu postižení sníženy schopnosti

v oblasti orientace nebo komunikace. Průvodci a předčitatelé pomáhají osobám vyřídit jejich záležitosti.

Podpora samostatného bydlení

Terénní služba určená těm, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby.

Odlehčovací služby

Terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí. Cílem je umožnit pečovatелům nezbytný odpočinek.

Centra denních služeb

Poskytují se zde ambulantní služby lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Jedná se například o pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy, vzdělávací činnosti atd.

Denní stacionáře

Zde se poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a lidem s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Týdenní stacionáře

Poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a lidem s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

V nich se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Chráněné bydlení

Pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost kvůli zdravotnímu postižení nebo chronickému onemocnění, včetně duševního onemocnění, a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Ambulantní, případně terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo se zdravotním postižením, kterým hrozí sociální vyloučení.

Sociálně terapeutické dílny

Ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které kvůli tomu nejsou umísťitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Dlouhodobě a pravidelně podporují zdokonalování pracovních návyků a dovedností.

Jak je to s dotacemi na sociální služby?

Dotace ze státního rozpočtu financuje běžné výdaje, které souvisejí s poskytováním služeb. Dotace se poskytuje poskytovatelům sociálních služeb zapsaným v Registru poskytovatelů sociálních služeb, a to prostřednictvím rozpočtu krajů.

Kontakty na poskytovatele
sociálních služeb najdete
ve veřejném Registru
poskytovatelů sociálních
služeb na stránkách

[https://www.mpsv.cz/web/cz/
register-poskytovatelu-sluzeb](https://www.mpsv.cz/web/cz/register-poskytovatelu-sluzeb)

DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Existují nějaké speciální dávky pro osoby se zdravotním postižením?

Základní dávkou je invalidní důchod. Osoby se zdravotním postižením mohou dále žádat o příspěvek na péči, příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku, které poskytují krajské pobočky ÚP ČR.

Příspěvek na mobilitu

Příspěvek na mobilitu je opakující se nároková dávka, jež je určena osobě starší jednoho roku:

- která má nárok na průkaz označený symbolem ZTP nebo ZTP/P,
- která se za úhradu opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována,
- které nejsou poskytovány pobytové sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče (z důvodů hodných zvláštního zřetele může být příspěvek na mobilitu přiznán i osobě, která uvedené služby využívá).

Dané podmínky musí být splněny kumulativně po celý kalendářní měsíc. Výše dávky činí 900 Kč měsíčně. Vyplácí se tzv. pozadu, tedy do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, za který náleží.

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Náleží osobě, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, těžké sluchové postižení nebo těžké zrakové postižení. Nárok na příspěvek na motorové vozidlo nebo zádržní systém má ten, kdo má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžkou či hlubokou mentální retardaci. Okruh zdravotních stavů odůvodňujících a vylučujících přiznání příspěvku uvádí příloha k zákonu č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínkou pro získání příspěvku na zvláštní pomůcku je dále toto:

- Osoba je starší tří let (motorové vozidlo, úprava bytu, schodolezu, stropního zvedacího systému, schodišťové plošiny a schodišťové sedačky), patnácti let (vodící pes), jednoho roku (všechny ostatní pomůcky).
- Zvláštní pomůcka umožní osobě sebeobsluhu nebo ji osoba potřebuje k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání nebo ke styku s okolím.
- Osoba může zvláštní pomůcku využívat.
- Zvláštní pomůcka není zdravotnickým prostředkem, který je hrazen z veřejného zdravotního pojištění nebo je osobě zapůjčen pojišťovnou. Nesmí jít o zdravotnický prostředek, který nebyl uhrazen z veřejného zdravotního pojištění či zapůjčen pojišťovnou kvůli nedostatečné zdravotní indikaci.
- Pokud je pomůckou motorové vozidlo, osoba se musí opakovaně každý měsíc dopravovat. Také platí podmínka, že je schopna řídit motorové vozidlo či v něm může být převážena.

Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek, na které je dávka určena, je obsažen ve vyhlášce č. 388/2011 Sb. Příspěvek se poskytuje i na pomůcku, která ve vyhlášce uvedena není, a to za podmínky, že ji krajská pobočka ÚP považuje za srovnatelnou s některou z pomůcek, která ve vyhlášce uvedena je.

Pokud jde o výši příspěvku na zvláštní pomůcku, zákon rozlišuje, zda jde o pomůcku v ceně přes 10 000 Kč, a speciální úpravu má pro motorové vozidlo. Obecně je stanovena 10% spoluúčast osoby se zdravotním postižením na ceně pomůcky, nejméně 1 000 Kč (neplatí pro motorové vozidlo a pro případy, kdy je míra spoluúčasti určována individuálně).

Maximální výše příspěvku je 350 000 Kč (500 000 Kč v případě pomůcky schodišťová plošina). V případě pořízení motorového vozidla je maximální výše příspěvku 200 000 Kč. Ve výši se odráží důvod a četnost dopravy, příjem osoby (osob s ní společně posuzovaných) a celkové sociální a majetkové poměry.

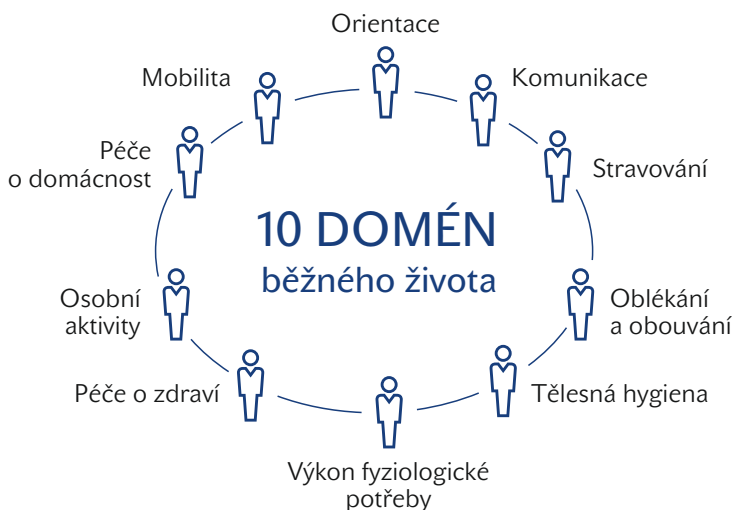

Příspěvek na péči

Je určen těm, kteří kvůli dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu potřebují pomoc jiné osoby při zvládání základních životních potřeb.

Příjemce si z něj hradí pomoc, kterou mu může podle jeho rozhodnutí poskytovat osoba blízká, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu. Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

Výše příspěvku na péči

Pro osoby starší 18 let

Stupeň I (lehká závislost)

880 Kč

Stupeň II (středně těžká závislost)

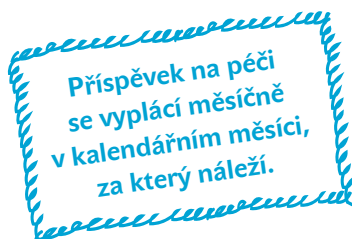
4 400 Kč

Stupeň III (těžká závislost)

12 800 Kč

Stupeň IV (úplná závislost)

19 200 Kč

Jak se posuzuje zdravotní stav pro nárok na dávky osobám se zdravotním postižením?

Posuzování zdravotního stavu pro účely příspěvku na zvláštní pomůcku

Posuzující lékař vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, případně z výsledků funkčních vyšetření a z vlastního vyšetření.

Posuzování zdravotního stavu pro účely příspěvku na péči

Úřad práce provede sociální šetření, kterým zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí.

Úřad práce může provést sociální šetření i v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče (typicky tzv. LDN), trvá-li hospitalizace nepřetržitě déle než 60 dnů.

Po provedení šetření úřad práce požádá okresní správu sociálního zabezpečení o posouzení stupně závislosti.

Lékařská posudková služba okresní správy sociálního zabezpečení vydá na základě žádosti posudek o stupni závislosti, v němž stanoví, kolik životních potřeb posuzovaný nevládne v důsledku svého nepříznivého zdravotního stavu.

Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Po obdržení stejnopisu posudku vydá úřad práce rozhodnutí.

NEMOCENSKÉ A DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Jaké jsou dávky nemocenského pojištění?

Z nemocenského pojištění se poskytují pojištěncům, kteří splňují podmínky, čtyři druhy peněžitých dávek, a to:

- nemocenské,
- peněžitá pomoc v mateřství,
- ošetrovné,
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a v mateřství.

Pro vznik nároku na dávku musí pojištěnec kromě konkrétních podmínek pro jednotlivé dávky splnit ještě obecné podmínky; základními jsou tyto:

- podmínky pro vznik nároku na dávku se splnily v době zaměstnání zakládajícího účast na nemocenském pojištění nebo v době, kdy OSVČ byla účastna nemocenského pojištění,
- zaměstnanec nevykonával v zaměstnání, ze kterého dávka náleží, práci, nebo OSVČ osobně nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost.

Dávky se poskytují za kalendářní dny a vyplácí je okresní správa sociálního zabezpečení. Pokud vznikne z více pojištění nárok na stejnou dávku, dostane dotyčný pouze jednu, vypočtenou z úhrnu všech dosažených příjmů. Výše dávek závisí na dosaženém výdělku, na stanovené výši redukční hranice a procentní sazbě pro denní dávku. Výdělek rozhodný pro stanovení výše dávky se zjišťuje zpravidla v období 12 měsíců předcházejících vzniku sociální události (např. dočasné pracovní neschopnosti).

Nemocenské

Náleží pojištěnci, kterého lékař uznal dočasně práce neschopným nebo kterému nařídil karanténu. Nárok na nemocenské rovněž vzniká z ochranné lhůty, která činí sedm kalendářních dnů po skončení zaměstnání zakládajícího účast na nemocenském pojištění.

Vyplácí se v prvních 14 dnech pracovní neschopnosti. Náhradu mzdy vyplácí zaměstnavatel, od patnáctého dne nemoci má zaměstnanec nárok na nemocenské od České správy sociálního zabezpečení.

Zaměstnavatel bude zaměstnanci hradit náhradu mzdy za prvních 14 dnů pracovní neschopnosti **od první zameškané směny**.

Náhrada od zaměstnavatele v době prvních 14 dní nemoci náleží jen za zameškané směny a za svátky, za které jinak zaměstnanci přísluší náhrada mzdy nebo se mu mzda či plat nekrátí. Na rozdíl od nemocenského, které náleží za kalendářní dny.

Redukční hranice pro výpočet náhrady mzdy v roce 2023 (uplatňují se na hodinovou mzdu):

- z částky 235,38 Kč se započítává 90 procent,
- z rozdílu částky 235,38 Kč a 352,98 Kč se počítá 60 procent,
- z rozdílu částky 352,98 Kč a 705,78 Kč se počítá 30 procent, přičemž částka nad 3. redukční hranicí se nezapočítává, nezohledňuje.

Pojistné pro OSVČ

Aby OSVČ vznikl nárok na nemocenskou, musí nemocenské pojištění platit aspoň po dobu tří měsíců bezprostředně předcházejících dni vzniku dočasné pracovní neschopnosti. Výši nemocenského pojištění si OSVČ nemůžou určovat úplně libovolně.

Od ledna 2023 platí osoby samostatně výdělečně činné, které se přihlásily k nemocenskému pojištění, minimální pojistné **168 Kč**.

Druhy důchodů

Z důchodového pojištění se při splnění podmínek stanovených zákonem poskytují tyto druhy důchodů:

- **starobní důchod** (včetně tzv. předčasného, který lze přiznat až o tři roky dříve před dosažením důchodového věku),
- **invalidní důchod** pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně,
- **vdovský a vdovecký důchod**,
- **sirotčí důchod**.

Posuzování zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění a stupně invalidity

Zdravotní stav a pracovní schopnost posuzují při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách okresní správy sociálního zabezpečení, v Praze Pražská správa sociálního zabezpečení a v Brně Městská správa sociálního zabezpečení.

Za tím účelem posuzují:

- invaliditu a změnu stupně invalidity (pro účely posouzení nároku na invalidní důchod a jeho výši),
- dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dítěte a jeho schopnost vykonávat kvůli tomu výdělečnou činnost (pro účely posuzování nezaopatřenosti dítěte).

Pojištěnec je invalidní, jestliže mu kvůli dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu poklesla pracovní schopnost nejméně o 35 %. Přičemž platí: pokud pracovní schopnost pojištěnce klesla

- **nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %**,
jedná se o invaliditu prvního stupně,
- **nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %**,
jedná se o invaliditu druhého stupně,
- **nejméně o 70 %**,
jedná se o invaliditu třetího stupně.

Podmínky nároku na invalidní důchod

Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se:

- invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na obecný starobní důchod podmíněný dosažením důchodového věku, případně byl-li mu přiznán předčasný starobní důchod, pokud nedosáhl důchodového věku,
- invalidním následkem pracovního úrazu.

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod je následující:

- do 20 let **méně než jeden rok**
- od 20 let do 22 let **jeden rok**
- od 22 let do 24 let **dva roky**
- od 24 let do 26 let **tři roky**
- od 26 let do 28 let **čtyři roky**
- nad 28 let **pět roků**

Potřebná doba pojištění se zjišťuje z období před vznikem invalidity a, jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let je podmínka potřebné doby pojištění splněna též tehdy, byla-li získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom deset roků.

Na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně má nárok též ten, kdo dosáhl aspoň 18 let, má trvalý pobyt na území ČR a je invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže invalidita vznikla před dosažením 18 let a dotyčný nebyl pojištěn po potřebnou dobu.

Podání žádosti o důchod a jeho výplata

Žádosti sepisuje s lidmi příslušná OSSZ na předepsaných tiskopisech. Za občany, kteří vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemohou sami podávat žádost, mohou s jejich souhlasem a na základě lékařského potvrzení o zdravotním stavu požádat o důchod rodinní příslušníci.

Žádost lze podat nejdříve čtyři měsíce před dnem, od kterého občan chce důchod přiznat.

O nárocích z důchodového pojištění rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení (Křížová 25, 225 08 Praha 5), jež je vyplácí, a to dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách, které určí.

STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA

Systém státní sociální podpory je upraven zákonem o státní sociální podpoře, podle něhož se poskytují následující dávky:

- **přídavek na dítě,**
- **rodičovský příspěvek,**
- **příspěvek na bydlení,**
- **porodné,**
- **pohřebné.**

O dávkách rozhodují a vyplácejí je krajské pobočky ÚP ČR.

Přídavek na dítě

Nárok na přídavek na dítě má nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný (čistý) příjem v rodině je nižší než 3,4násobek životního minima rodiny.

Pokud některá ze společně posuzovaných osob má v každém kalendářním měsíci rozhodného období příjem

- a) ze závislé činnosti alespoň ve výši částky životního minima jednotlivce,
- b) ze samostatné činnosti,
- c) z dávek nemocenského pojištění,
- d) z dávek důchodového pojištění,
- e) z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci,
- f) z příspěvku na péči o osobu do 18 let věku nebo
- g) z rodičovského příspěvku, pokud je poskytován po vyčerpání peněžité pomoci v mateřství,

náleží nezaopatřenému dítěti přídavek na dítě ve zvýšené výměře.

Výše měsíčních přídavků na děti 2023

Věk nezaopatřeného dítěte v rodině	Měsíční přídávky na děti základní	Měsíční přídávky na děti zvýšené
0 – 6 let	830 Kč	1 330 Kč
6 – 15 let	970 Kč	1 470 Kč
15 – 26 let	1 080 Kč	1 580 Kč

Zvýšené přídávky na děti můžete získat, pokud měl alespoň jeden z rodičů dítěte příjmy ze zaměstnání nebo podnikání, pobíral dávky nemocenského nebo důchodového pojištění, pobíral podporu, dostával příspěvek na péči o osobu do 18 let věku nebo pobíral rodičovský příspěvek (pokud byl poskytován po vyčerpání peněžité pomoci v mateřství).

Rodičovský příspěvek

Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 000 Kč, nejdéle do 4 let věku tohoto dítěte.

V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 000 Kč.

Rodič může volit měsíční výši čerpání rodičovského příspěvku. Pro volbu měsíční výše rodičovského příspěvku je rozhodující výše denního vyměřovacího základu pro stanovení peněžité pomoci v mateřství nebo nemocenského v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte, pokud jej lze alespoň jednomu z rodičů stanovit. Volbu výše rodičovského příspěvku je možno měnit jedenkrát za tři měsíce.

Rozdíl rodičovské a mateřské

Jen pro připomenutí uvádíme hlavní rozdíl mezi rodičovskou a mateřskou:

	Peněžitá pomoc v mateřství	Rodičovský příspěvek
Kdo má nárok	Matka a po šestinedělí otec	Kterýkoliv z rodičů
Jak dlouho	196 dnů a 259 dnů u vícerčat	až do 4 let
Měsíční příspěvek	0 až 47 700 Kč	50 až 47 700 Kč (71 550 Kč u vícerčat)
Můžete pracovat	Po šestinedělí	Ano
Kde se vyřizuje?	Váš zaměstnavatel	Úřad práce

Na maximální výplatu rodičovské dovolené ve výši 47 700 Kč by ale byl nárok jen u zaměstnanců s hrubou mzdou ve výši minimálně cca 118 500 Kč (nebo vyšší) nebo u OSVČ s odpovídající výší vyměřovacího základu.

Otcovská dovolená

Již od 1. prosince 2022 platí nová právní úprava týkající se otcovské dovolené. Toto volno přísluší zaměstnanci po dobu poskytování dávky otcovské poporodní péče podle zákona o nemocenském pojištění, a zaměstnanci tedy může náležet otcovská dovolená ve výši dvou týdnů.

Otcovská dovolená byla také postavena na roveň mateřské dovolené, a zaměstnanec je tak v období této překážky v ochranné době. S tím se pojí odpovídající omezení, týkající se například skončení pracovního poměru.

Příspěvek na bydlení

Jednou z nejdůležitějších dávek, které jednotlivcům, rodinám i seniorům nyní pomáhají s rostoucími náklady, je příspěvek na bydlení. Pokud vás náklady na bydlení (nájem, energie, vodné a stočné a podobně) stojí více než 30 % vašich čistých příjmů, můžete příspěvek čerpat. Zkrátka však nepřijdou ani lidé, kteří žijí ve vlastním bytě či domě.

O příspěvek lze žádat elektronicky <https://www.mpsv.cz/web/cz/prispevek-na-bydleni> nebo sepsáním žádosti na místně příslušném Úřadu práce. Elektronickou žádost nelze podat, pokud ve společné domácnosti žije osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ).

- Průměrná výše příspěvku na bydlení je v roce 2023 zhruba 4 100 Kč měsíčně
- O příspěvek můžete požádat až tři měsíce zpětně!
- Žádost se již nebude podávat každý rok, ale pouze jednou.
- V případě problémů či nejasností vám pomohou na čísle 950 194 444 v pracovní době.

Než se pustíte do elektronického vyplňování formuláře nebo se vydáte na Úřad práce, je třeba si připravit několik dokumentů, které budete potřebovat doložit.

- **POTVRZENÍ O VÝŠI PŘÍJMU** Pokud pobíráte výplatu či mzdu, budeme potřebovat potvrzení o výši příjmu (např. výplatní pásku)
- **POTVRZENÍ NÁKLADŮ NA ENERGIE** Doklad potvrzující výši nákladů na energie za předchozí měsíce.
- **POTVRZENÍ O STUDIU** V případě, že je vaše dítě student starší 15 let, budete potřebovat potvrzení o studiu.
- **PROHLÁŠENÍ DALŠÍCH OSOB** Pokud s vámi bydlí další osoba starší 18 let, budete od ní potřebovat podepsat prohlášení.
- **POTVRZENÍ NÁKLADŮ NA SLUŽBY** Doklad potvrzující výši nákladů na služby jako vodné, stočné, odvoz odpadu a podobně.
- **NÁJEMNÍ SMLOUVA** Pokud bydlíte v nájmu, budete potřebovat scan nebo fotku vaší nájemní smlouvy.
- **VYÚČTOVÁNÍ SLUŽEB A ENERGIÍ** Pokud jste v daném měsíci obdrželi přeplatek či nedoplatek, přiložte vyúčtování k žádosti.

Porodné

Porodné je jednorázová dávka pro rodiny či samoživitele s nízkými příjmy. Stát jejím prostřednictvím přispívá na náklady související s narozením prvního nebo druhého dítěte, případně s jeho převzetím do trvalé péče.

Porodné je stanoveno pevnou částkou a činí 13 000 Kč na první dítě a 10 000 Kč na druhé dítě. V případě narození prvorozených dvojčat nebo jiných vícero dětí je to 23 000 korun (tedy součet částek za první a druhé dítě). Pokud už doma jedno dítě máte a narodí se vám dvojčata, dostanete jen 10 tisíc.

Nárok na porodné mají pouze rodiny s příjmy do 2,7násobku životního minima rodiny. V roce 2023 činí pro jednotlivce 4 860 Kč, tedy například u samoživitelky. Pokud jsou v rodině dva, jde o částku 4 470 Kč pro první osobu v domácnosti a 4 040 Kč pro druhou a další osobu v domácnosti. U dalších dětí v rodině je životní minimum od 2 480 Kč do 3 490 Kč podle věku.

Pohřebné

Na pohřebné má nárok osoba, jež vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti nebo rodiči nezaopatřeného dítěte. Platí, že zemřelý musel mít ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR ve smyslu zákona o státní sociální podpoře. Výše pohřebného činí 5 000 Kč.

Jak se posuzuje zdravotní stav pro účely státní sociální podpory?

Nepříznivý zdravotní stav nemá v nárocích na dávky státní sociální podpory významnější vliv. Důležitou kategorií zákona o státní sociální podpoře je nezaopatřené dítě.

Skutečnost, zda se dítě nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, posuzují a potvrzují ošetřující lékaři. V těchto případech jde obvykle o nepříznivý zdravotní stav, který trvá několik týdnů nebo měsíců, jako např. léčení úrazů, vážnějších infekčních nemocí, stavů po závažnějších operacích aj.

Adekvátní léčba zpravidla zdravotní stav upraví a stabilizuje. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, kvůli kterému dítě nemůže vykonávat soustavnou výdělečnou činnost, posuzuje LPS.

Ta musí prokázat, že nemoc, úraz či postižení má charakter dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který je natolik vážný, že dítě je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost nebo se nemůže připravovat na budoucí povolání. Může jít například o léčení nádorového onemocnění, opakované závažné operace, léčbu rozsáhlých popálenin, těžké úrazy s náročným léčením apod.

POMOC V HMOTNÉ NOUZI

Podmínky stanovuje zákon o pomoci v hmotné nouzi, který vymezuje situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní obživy, bydlením a mimořádnými událostmi. Napomáhá řešení některých nárazových životních situací. Každý má nárok na poskytnutí základních informací, které nejen řeší jeho současnou situaci, ale i hmotné nouzi předcházejí. Součástí pomoci je sociální práce s klienty.

**O dávkách rozhodují a vyplácejí je
krajské pobočky ÚP ČR.**

Co je to hmotná nouze?

Jde v zásadě o stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku), a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním.

V hmotné nouzi není ten, kdo

- prokazatelně neprojevuje snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním,
- není v pracovním nebo obdobném vztahu, nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání,
- je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem,
- je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání a bez vážných důvodů odmítl vykonávat krátkodobé zaměstnání nebo účastnit se cíleného programu k řešení zaměstnání,
- nezískal nemocenské dávky nebo mu náleží ve snížené výši, protože si přivodil pracovní neschopnost úmyslně,

- je osobou samostatně výdělečně činnou a jeho příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí proto, že se nepřihlásil k nemocenskému pojištění,
- za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky dostal sankci,
- nastoupil výkon zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody nebo byl vzat do vazby.

Dávky a jejich výplata

Pomoc v hmotné nouzi obsahuje následující dávky:

- příspěvek na živobytí,
- doplatek na bydlení,
- mimořádná okamžitá pomoc.

Příspěvek na živobytí

Jedná se o dávku, kterou poskytuje stát občanům s velice nízkými příjmy na zajištění základních potřeb nutných pro život, kam patří **strava, oděv a obuv nebo hygienické pomůcky a prostředky**.

Pokud se svou nelehkou finanční situací snažíte řešit vlastními silami, například tím, že se přihlásíte na úřad práce, budete během prvního roku pravděpodobně dostávat příspěvek ve výši životního minima. Platí samozřejmě i výjimky. U některých lidí se totiž snaha o získání zaměstnání nezkoumá.

To se týká:

- starobních důchodců
- osob starších 68 let
- rodičů pečujících o dítě do 10 let, které je závislé na péči
- osob pobírajících příspěvek na péči
- osob ve třetím stupni invalidity
- nezaopatřených dětí

V některých případech může být příspěvek navýšen kvůli nutnosti dietního stravování. Po uplynutí doby šesti měsíců částka živobytí klesá na úroveň existenčního minima.

Doplatek na bydlení

V České Republice máme dvě sociální dávky, které slouží jako pomoc lidem, kterým jejich plat neumožňuje **platit za nájem** nebo jim po zaplacení nájmu už nezbývá na živobytí:

- příspěvek na bydlení (viz kapitola výše)
- doplatek na bydlení

Doplatek na bydlení může Úřad práce **poskytnout osobám užívajícím zkolaudovaný byt nebo jeho část, pobytovou sociální službu, ubytovnu, jiný než obytný prostor nebo vlastníkům užívajícím stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci.**

Doplatek na bydlení je účelově určen na úhradu nákladů na bydlení, tj. nájmu, služeb s bydlením bezprostředně spojených a úhrady prokazatelné nezbytné spotřeby energií. Doplatek na bydlení lze s přihlédnutím k sociálním a majetkovým poměrům přiznat také osobě, které nebyl přiznán příspěvek na živobytí z důvodu vysokých příjmů, tzn., že jejich příjmy přesáhly částku živobytí, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a s ním společně posuzovaných osob.

Současně jsou posuzovány celkové sociální a majetkové poměry všech osob v okruhu. Doplatek na bydlení lze v případech hodných zvláštního zřetele poskytnout i do ubytovacích zařízení, které mají schválený provozní řád nebo do jiného než obytného prostoru, který má schválené standardy kvality bydlení. Za případ hodný zvláštního zřetele se považuje vždy osoba ubytovaná v:

• Domově pro seniory	• Domě na půl cesty
• Domově pro osoby se zdravotním postižením	• Terapeutické komunitě
• Domově se zvláštním režimem	• Zdravotnickém zařízení lůžkové péče
• Chráněném bydlení	• Azylovém domě

Pro účely dávky doplatek na bydlení jsou posuzovány celkové sociální a majetkové poměry osoby i s ním společně posuzovaných osob. Majetkovými poměry se rozumí movitý a nemovitý majetek, dostupné finanční prostředky osoby např. v hotovosti, na účtu dále také stavební spoření, kapitálové spoření atd.

Mimořádná okamžitá pomoc

Mimořádná okamžitá pomoc je dávkou **jednorázovou, až na výjimku a nenárokovou**, na kterou vzniká nárok v okamžiku, kdy je osoba příslušným pracovištěm Úřadu práce ČR uznána za osobu v hmotné nouzi. V odůvodněných případech lze dávku poskytnout opakovaně.

- 1 Hrozba vážné újmy na zdraví
- 2 Vážná mimořádná událost
- 3 Nezbytný jednorázový výdaj
- 4 Náklady spojené s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby
- 5 Náklady související se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí
- 6 Sociální vyloučení
- 7 Na událost, kterou nebylo možné předvídat

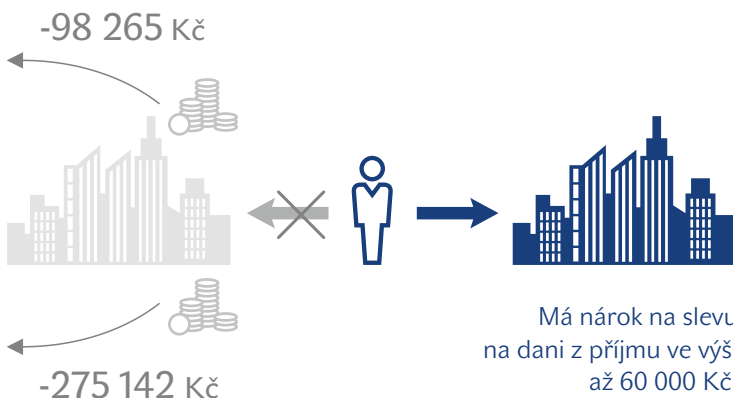
PROČ SE VYPLATÍ ZAMĚSTNÁVAT PACIENTY S ROZTROUŠENOU SKLERÓZOU

Tím, že firma zaměstná zdravotně postiženého člověka (dle rozhodnutí posudkového lékaře), může ročně ušetřit několik set tisíc korun!

Přijde vám to nemožné?
Tak pojďme trochu počítat.

Pokud má firma zákonnou povinnost zaměstnat např. 1 člověka se zdravotním postižením* a neučiní tak, má povinnost odvést do státního rozpočtu „pokutu“ téměř 98 265 Kč nebo nakoupit zboží či služby v režimu náhradního plnění v hodnotě téměř 275 142 Kč bez DPH.

**Tedy suma sumárum:
tím, že například pacienta
s roztroušenou sklerózou
zaměstná, může ročně
ušetřit klidně až
300 000 Kč.**

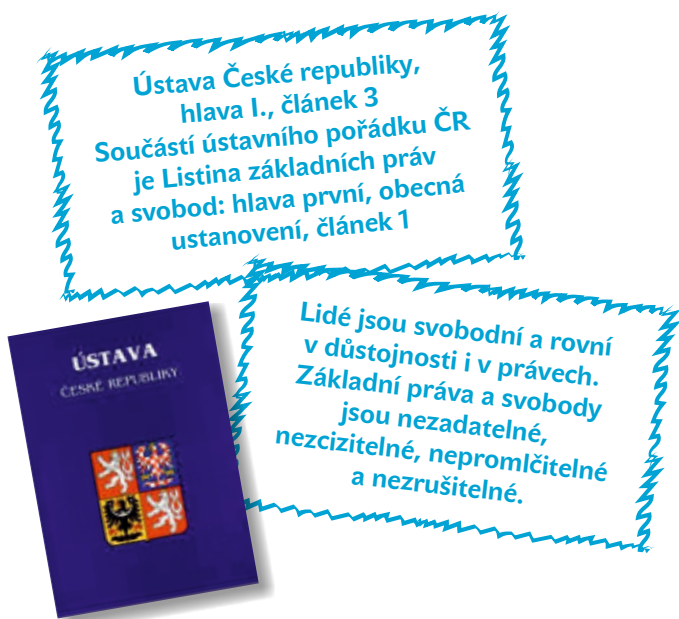

*Statut osoby zdravotně postižené přiznávají lékaři lékařské posudkové komise (LPK) České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ).

LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA ZAMĚŠTNÁVÁNÍ OZP

Ústava a listina základních lidských práv a svobod

Možná by vás to nenapadlo, ale Ústava nám zaručuje svobodu a právo pracovat. Bohužel i v dnešní době si řada lidí myslí, že pokud je někdo zdravotně postižený a pobírá například invalidní důchod, nesmí pracovat a vydělávat si – jinak o tento důchod přijde. Tak tomu ale není! A kde se o tom píše?

Kde najít jednoduše Ústavu a Listinu
základních práv a svobod?

Na stránkách Poslanecké sněmovny
Parlamentu ČR (www.psp.cz)
nebo na www.zakonyprolidi.cz.

PROČ JE DŮLEŽITÉ PRACOVAT?

Pojďme opět trochu počítat.

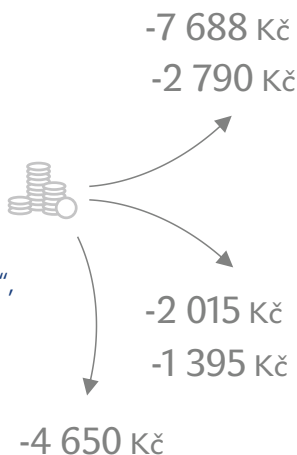
Máte hrubou mzdu **31 000 Kč**.

Jste osoba v prvním či druhém stupni invalidity.

Zaměstnavatel odveden za sociálním pojištěním 7 688 Kč, na zdravotním pojištění 2 790 Kč.

Z vaší mzdy se strhne odvod sociální pojištění 2 015 Kč a zdravotní pojištění 1 395 Kč.

A pokud podepíšete „ružové prohlášení“, strhne se vám záloha na daň z příjmů ve výši 4 650 Kč.

Dá se tedy říct, že člověk v 1. nebo 2. stupni ID, který pracuje a vydělává danou mzdu, odevzdá státu každý měsíc téměř 18 600 Kč.

**Každý měsíc tedy
z vaší výplaty odejde
státu 18 550 Kč.
A ročně je to
téměř 222 500 Kč.**

Zákon o důchodovém pojištění

Základním kritériem pro posouzení zdravotního stavu a přidělení vybraného stupně invalidity je u člověka se zdravotním postižením procentní míra poklesu schopnosti vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. Rozhodnutí o přidělení stupně invalidity neznamená, že je tento člověk méně schopný. Toto rozhodnutí pro něj znamená určitou ochranu na trhu práce. A to například v tom, že mu úřad práce nesmí přidělit práci, která by ohrozila jeho zdravotní stav.

Věděli jste, že...

Dříve se pro označení osoby zdravotně postižené (OZP) používal pojem „občan se změněnou pracovní schopností“?

Jaké známe kategorie?

Osoba uznaná
invalidní
v I. stupni
invalidity

Pokles pracovní
schopnosti

35 - 49%

Osoba uznaná
invalidní
ve II. stupni
invalidity

Pokles pracovní
schopnosti

50 - 69%

Osoba uznaná
invalidní
ve III. stupni
invalidity

Pokles pracovní
schopnosti

70%

Osoba zdravotně znevýhodněná (OZZ) – tento člověk nepobírá žádný invalidní důchod. Má onemocnění, díky kterému má v jisté míře omezení vykonávat jakoukoli profesi (například člověk se stabilizovanou roztroušenou sklerózou...).

Hlediska posuzující míru poklesu pracovní schopnosti u roztroušené sklerózy:

- Při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti se hodnotí stav funkčních systémů – pyramidového, mozečkového, senzitivního, zrakového, kmenového, funkce sfinkterů, schopnost chůze, stání, dopad zjištěných skutečností na celkovou výkonnost.
- K hodnocení pokročilosti roztroušené sklerózy mozkomíšní se používá Kurtzkeho škála EDSS.
- Samotný nález CT, MRI bez klinického korelátu a funkčního postižení nemá dopad na pracovní schopnost.

Minimální funkční postižení, pokles pracovní schopnosti nad 10 %

Bez hrubší poruchy funkce nebo malý neurologický nález, celková výkonnost a pohyblivost dotčena minimálně, lehká slabost nebo spasticita, lehká monoparéza, mírné poruchy chůze a snížení dosahu chůze, okohybné poruchy, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi, EDSS 2 – 3

Lehké funkční postižení, pokles pracovní schopnosti 25 – 35 %

Celková výkonnost omezena, pohyblivost zachována, chůze se sníženým dosahem (cca 500 m), vyjádřeny základní příznaky nebo kombinace více lehčích příznaků (např. lehké parézy dvou končetin, lehké sfinkterové obtíže, okohybné poruchy), některé denní aktivity vykonávány s obtížemi nebo vykonávány s využitím kompenzačních mechanismů prostředků, EDSS 4

Středně těžké funkční postižení, pokles pracovní schopnosti 50 %

Pokles celkové výkonnosti při běžném zatížení, středně těžká porucha motoriky chůze na kratší vzdálenost (cca 300 m = 4,5), výrazné sfinkterové poruchy, podle rozsahu symptomatologie a funkčního postižení, některé denní aktivity omezeny, EDSS 5 – 6

Těžké funkční postižení, pokles pracovní schopnosti 60 %

Podstatné omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti (chůze 100 m, funkčně významná spasticita na dvou končetinách, ataxie, afektivní nebo kognitivní poruchy), některé denní aktivity podstatně omezeny, EDSS 6 – 6,5

Zvlášt těžké funkční postižení, pokles pracovní schopnosti 70 – 80 %

Těžký pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, těžké poruchy motoriky (na úrovni těžkých paréz končetin), pohyblivost velmi obtížná, přesuny na velmi krátké vzdálenosti, popř. odkázanost na invalidní vozík (=7), závažná afektivní nebo kognitivní porucha, denní aktivity těžce omezeny, EDSS více než 7

Věděli jste, že...

V roce 2023 je minimální mzda 17 300 Kč, tedy o 1 100 Kč více než v roce 2022.

Došlo také k navýšení minimální hodinové mzdy z 96,40 Kč na 103,80 Kč.

Od 1. února 2023 pak došlo k účinnosti zákona, kterým se zavádí sleva na pojistném pro zranitelné skupiny zaměstnanců. Jedná se o slevu aplikovatelnou pro zaměstnance s kratší pracovní dobou, kteří splňují jednu ze zákonných podmínek, například:

- osoba starší 55 let
- osoba pečující o dítě mladší 10 let
- osoba se zdravotním postižením
- student

a zároveň nedojde k naplnění důvodu, který by dle zákona uplatnění slevy vyloučil. Sleva bude představovat až o pětinu nižší odvody sociálního pojištění pro zaměstnavatele.

Zákon o daních z příjmů

Slevy na dani z příjmů pro zaměstnavatele:

- 18 000 Kč na jednoho zdravotně postiženého zaměstnance
- 60 000 Kč na jednoho zdravotně postiženého zaměstnance ve III. stupni invalidity

Slevy na dani z příjmů pro osoby se zdravotním postižením, které pracují:

- 2 520 Kč za rok na I. a II. stupeň invalidity
- 5 040 Kč za rok na III. stupeň invalidity
- Držitel průkazu ZTP/P má slevu na dani z příjmu ve výši 16 140 Kč.

Příspěvky dle zákona o zaměstnanosti

Otevřený (běžný, volný) trh práce

Běžný zaměstnavatel; má ale povinnost zaměstnávat povinný podíl OZP, a to ve výši 4 % z přepočteného počtu zaměstnanců firmy. Osoby ve III. stupni invalidity se započítávají do celkového počtu OZP 3x.

Chráněný trh práce

- Osoba zdravotně postižená podnikající jako OSVČ
- Uznaný zaměstnavatel (zaměstnavatel zaměstnávající nad 50 % OZP, který má „uznání“ od úřadu práce)

Co je to povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením?

Každá firma a organizace, jež má v pracovním poměru více než 25 zaměstnanců, musí podle zákona zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu, který činí 4 %. Uvedenou povinnost mohou zaměstnavatelé plnit třemi rovnocennými způsoby nebo jejich kombinací:

- zaměstnáváním osob se zdravotním postižením v pracovním poměru,
- odebíráním výrobků nebo služeb od uznaných zaměstnavatelů nebo od osob se zdravotním postižením samostatně výdělečně činných,
- odvodem do státního rozpočtu.

Co má dělat firma, která má povinnost zaměstnat OZP, ale nikoho nezaměstnává?

Zaplatit odvod ve výši 2,5násobku průměrné mzdy ve sledovaném roce za každou chybějící OZP.*

Příklad – průměrná mzda rok 2022 byla
39 306 Kč → 98 265 Kč ročně za jednu OZP.

Počet zaměstnanců	Povinný podíl OZP	Odvod do státního rozpočtu v Kč
50	2	196 520 Kč
200	8	786 120 Kč
1 000	40	3 930 600 Kč
5 000	200	19 653 000 Kč

* Tento odvod ale nejde bohužel do sociálního systému České republiky, ale do státního rozpočtu. Tudiž nepodpoří například ty, kteří nemohou díky svému postižení pracovat.

Věděli jste, že...

Když firma zaměstná člověka ve III. stupni invalidity, je to z pohledu zákona stejné, jako by zaměstnala 3 osoby se zdravotním postižením v nižším stupni invalidity?

Chráněné pracovní dílny již neexistují?
Transformovaly se do statutu uznaných zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 50 % zaměstnanců se zdravotním postižením.

V čem spočívá zvýšená ochrana osob se zdravotním postižením na trhu práce?

ÚP ČR pomocí nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti motivuje zaměstnavatele k přijetí lidí, kteří jsou znevýhodněni kvůli věku, zdravotnímu stavu, kvalifikaci, nedostatečné praxi apod. Usiluje také o to, aby si tito lidé práci po určitou dobu udrželi.

Osobám se zdravotním postižením se poskytuje zvýšená ochrana na trhu práce. Podle § 67 zákona o zaměstnanosti jsou osobami se zdravotním postižením osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány

- a) **invalidními ve třetím stupni**
(„osoba s těžším zdravotním postižením“),
- b) **invalidními v prvním nebo druhém stupni,**
- c) **zdravotně znevýhodněnými**
(dále jen „osoba zdravotně znevýhodněná“).

Žádost o přiznání statusu osoby zdravotně znevýhodněné se podává na místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení, která na základě posudku lékaře OSSZ o zdravotním stavu fyzické osoby vydá ve věci rozhodnutí. O odvolání proti nepřiznání statusu osoby zdravotně znevýhodněné rozhoduje ČSSZ.

A man with glasses and a plaid shirt is working in a workshop. He is focused on his work, using a tool to shape a piece of wood. The background shows shelves with various tools and wood. A text box is overlaid on the image, containing a message in Czech.

Osobám
se zdravotním
postížením se
poskytuje zvýšená
ochrana na
trhu práce.

Pracovní rehabilitace

Máte zdravotní postižení a hledáte odpovídající práci?

Pak je pracovní rehabilitace přesně pro vás. Realizuje ji Úřad práce ČR a jejím cílem je v maximální možné míře podpořit vaše uplatnění na pracovním trhu.

CO JE PRACOVNÍ REHABILITACE A JAKÝ JE JEJÍ CÍL?

Jde o komplexní proces, který umožňuje lidem se zdravotním postižením udržet si stávající práci nebo se připravit na povolání či pracovní činnosti, které jsou pro ně vhodné. Může zahrnovat zejména tyto služby:

- poradenská činnost, zaměřená na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti,
- teoretická a praktická příprava na zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost (tj. příprava k práci, specializované rekvalifikační kurzy atd.),
- zprostředkování, udržení a změna zaměstnání, změna povolání a vytváření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti.

V rámci pracovní rehabilitace lze rovněž využít ergodiagnostiku, tj. odborné lékařské posouzení aktuálního (zbytkového) pracovního potenciálu a psychofyzické zatížitelnosti účastníka pracovní rehabilitace.

Pracovní rehabilitace

Individuální plán pracovní rehabilitace obsahuje mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace a je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k pracovnímu uplatnění. ÚP může být také hrazeno toto:

- prokázané jízdní výdaje z místa bydliště do místa konání pracovní rehabilitace a zpět,
- prokázané výdaje na ubytování, pokud se pracovní rehabilitace koná mimo bydliště účastníka (maximálně však do výše 1000 Kč na den),
- stravné ve dnech účasti na pracovní rehabilitaci, pokud se koná mimo bydliště účastníka,
- pojištění pro případ škody způsobené účastníkem v rámci pracovní rehabilitace,
- popř. další pojištění spojené s pracovní rehabilitací v zahraničí.

KDO VÁM POMŮŽE?

Pracovní rehabilitaci zajišťuje Úřad práce ČR ve spolupráci se zaměstnavateli, vzdělávacími zařízeními, neziskovými organizacemi, lékaři a zdravotnickými zařízeními a hradí náklady s ní spojené. O pracovní rehabilitaci je třeba požádat. Probíhá podle individuálního plánu, který ÚP ČR sestaví společně s účastníkem pracovní rehabilitace v souladu s jeho potřebami, možnostmi, schopnostmi a zdravotní způsobilostí.

KDE ZÍSKÁTE BLIŽŠÍ INFORMACE?

Ty vám poskytnou specialisté úřadech práce. Kontakt na poradce pro osoby se zdravotním postižením obdržíte na kontaktním pracovišti v místě svého trvalého bydliště či v místě bydliště, kde se obvykle zdržujete. Kontakty na jednotlivá pracoviště ÚP ČR jsou k dispozici na www.uradprace.cz/web/cz/krajske-pobocky.

KDO MŮŽE O PRACOVNÍ REHABILITACI POŽÁDAT?

- osoba se zdravotním postižením, která je orgánem sociálního zabezpečení uznána invalidní ve 3., 2. nebo 1. stupni nebo osobou zdravotně znevýhodněnou
- osoba, která je uznána dočasně práce neschopnou a pracovní rehabilitaci jí doporučil ošetřující lékař
- osoba, která v rámci kontrolní lékařské prohlídky přestala být invalidní a pracovní rehabilitaci jí doporučila okresní správa sociálního zabezpečení
- osoba, která byla orgánem sociálního zabezpečení posouzena, že již není invalidní, a to po dobu 12 měsíců ode dne tohoto posouzení

KDE JE MOŽNÉ ZÍSKAT FORMULÁŘ ŽÁDOSTI O PRACOVNÍ REHABILITACI?

Formulář žádosti o pracovní rehabilitaci a poučení účastníka je možné získat na každém kontaktním pracovišti ÚP ČR.

Formuláře jsou také k dispozici na portálu MPSV na odkazu www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-pracovni-rehabilitaci.

Příprava k práci

Prostřednictvím přípravy k práci se člověk se zdravotním postižením zapracovává na vhodné pracovní místo. Získá tak znalosti, dovednosti a návyky nutné pro výkon zvoleného zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti. Příprava k práci může trvat nejdéle 24 měsíců a probíhá:

- na pracovištích zaměstnavatele,
- na pracovních místech pro osoby se zdravotním postižením,
- ve vzdělávacích zařízeních.

O přípravě k práci uzavírá ÚP ČR s účastníkem pracovní rehabilitace písemnou dohodu. Pokud klient nepobírá dávky nemocenského pojištění, starobní důchod, mzdu nebo náhradu mzdy, náleží mu po dobu účasti na přípravě k práci podpora při rekvalifikaci. A to i v případě, že není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.

Příprava na pracovišti zaměstnavatele

- Je vhodná pro osoby se zdravotním postižením a pro ty, u kterých došlo k závažné změně zdravotního stavu, jsou uznáni dočasně práce neschopnými a kterým pracovní rehabilitaci doporučil ošetřující lékař.
- Je určena pro zaměstnance, jejichž zdravotní stav se změnil natolik, že není jisté, zda budou schopni svoji původní práci vykonávat; cílem je, aby se tito zaměstnanci mohli pozvolna vrátit na své původní pracovní místo nebo se zapracovali na novou pozici.

Příprava k práci prováděná na pracovních místech pro osoby se zdravotním postižením a ve vzdělávacích zařízeních

- Cílem je zapracovat zdravotně postiženého do vhodného zaměstnání.
- Po ukončení přípravy k práci obdrží účastník pracovní rehabilitace doklad – osvědčení o absolvování přípravy k práci.

JAK SI MOHU JAKO ČLOVĚK SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NAJÍT DOBROU PRÁCI?

Hledejte práci na webových stránkách určených zaměstnavatelům, kteří se zajímají o zaměstnávání lidí se zdravotním postižením. Jsou jimi například www.prace.cz (sekce Práce OZP), burza práce Konta bariéry www.kontobariery.cz. Zajímavé tipy a doporučení najdete na www.inspirante.cz.

Na portál www.prace.cz, do sekce Práce OZP dokonce můžete vložit svůj životopis, který po vložení inzerátu obdrží každý zaměstnavatel, který poptává pozici, na kterou splňujete kritéria. Stejně tak zde najdete rady, jak psát životopis, nebo máte možnost využít odborných, například právních poraden.

Využijte i možnosti **konzultací se svým úřadem práce, Reveniem, z. s. (www.revenium.cz)**.

Využijte
i možnosti
konzultací
se svým úřadem
práce.

DŮLEŽITÉ ODKAZY A POUŽITÉ ZKRATKY

→ Portál www.zakonyprolidi.cz
www.zakonyprolidi.cz

→ Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.mpsv.cz

→ Revenium, z. s.
www.revenium.cz

→ UNIE ROSKA
www.roska.eu

→ Národní rada osob se zdravotním postižením
www.nrzp.cz

→ Nadační fond IMPULS
www.nfimpuls.cz

MPSV Ministerstvo práce a sociálních věcí

ÚP ČR Úřad práce České republiky

ČSSZ Česká správa sociálního zabezpečení

OSSZ Okresní správa sociálního zabezpečení

LPS Lékařská posudková služba

OZP Osoba se zdravotním postižením

OSVČ Osoba samostatně výdělečně činná

KONTAKTY

- ➔ **Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR**
Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2
tel.: +420 221 921 111, fax: +420 224 918 391
e-mail: posta@mpsv.cz
web: <https://www.mpsv.cz/>
- ➔ **Česká správa sociálního zabezpečení**
Křížová 25, 225 01 Praha 5
tel.: +420 257 061 111, fax: +420 257 062 860
e-mail: posta@cssz.cz
web: <https://www.cssz.cz/>
- ➔ **Úřad práce ČR**
Seznam krajských poboček ÚP ČR včetně potřebných kontaktů najdete na Integrovaném portálu MPSV na adrese <https://www.uradprace.cz/>
- ➔ **Obecní úřady obcí s rozšířenou působností**
Přehled obecních úřadů obcí s rozšířenou působností včetně potřebných kontaktů najdete na adrese <https://www.epusa.cz/>
(*obec s rozšířenou působností*)
- ➔ **Národní rada osob se zdravotním postižením**
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
web: <https://nrzp.cz/>

— 73 —

Uvedené informace
jsou platné
v roce 2023.

Novartis s. r. o.

Na Pankráci 1724/129, 140 00 Praha 4

tel.: +420 225 775 111, www.novartis.cz

info.cz@novartis.com